

інвестиційного договору міститься, як правило, у нормативних актах місцевих органів влади, наприклад, у м. Києві – у розпорядженні КМДА "Про затвердження Положення про порядок оформлення права власності на об'єкти нерухомого майна" від 31.08.2001 р. № 1820. Понад це, з точки зору урядовців, які займаються реєстрацією права власності на нерухомість, ці договори є більш звичним інструментом.

Висновки. Удосконалення системи документування в оформленні купівлі житла покликане забезпечити права громадян під час виконання умов договорів інвестування у будівництво житла; забезпечити чіткі умови взаємовідносин між забудовником та інвестором; усунути суперечності у визначенні дати та бази оподаткування отриманих від інвестора коштів.

Практична реалізація викладених пропозицій вимагає подальшого дослідження порядку документування у разі укладення договорів про спільну участь у будівництві житла.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV.
3. Житловий кодекс Української РСР від 30.06.83 р. № 5464-X.
4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III.
5. Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 18.09.91 р. № 1560-XII.
6. Закон України "Про режим іноземного інвестування" від 19.03.96 р. № 93/96-ВР.
7. Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств" від 28.12.94 р. № 334/94-ВР.
8. Закон України "Про податок на додану вартість" від 03.04.97 р. № 168/97-ВР.
9. Тимчасове положення про порядок реєстрації прав власності на нерухоме майно, затверджене наказом Міністерства юстиції України від 07.02.2002 р. № 7/5.
10. Башта В. "Уроки "еліти". перша українська житлова піраміда, що впала на початку лютого, згодом може потягнути за собою весь український ринок нерухомості".
11. Задерей Н. "Квартирна рулетка" / Н. Задерей, І. Наумець // Контракти. – 2006. – № 06. – С. 26.
12. Шмиголь В. Приобретение жилья в новостройках: юридические аспекты соглашения, минимизация рисков // Юридический журнал. – 2005. – № 3. – С. 8-9.

УДК 338.45-032.32(085.6): 346.12

Доц. Л.Г. Квасній, канд. екон. наук –

Дрогобицький державний педагогічний ун-ет ім. Івана Франка

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗДІЙСНЕННЯ ЦІНОВОЇ ПОЛІТИКИ У НАФТОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ

Досліджено теоретико-правові аспекти здійснення цінової політики у нафтопромисловому комплексі України на сьогодні щодо ринкових перетворень національної економіки. Обґрунтовано вплив ціни на основні показники успішної діяльності підприємства. Проаналізовано шляхи вдосконалення політики ціноутворення нафтових компаній України відповідно до чинного законодавства.

Assoc. prof. L. G. Kvasnij – Drohobytch state pedagogical university named after Ivan Franco

Theoretic-legal aspects of realization of price policy are in oil complex

Investigational theoretic-legal aspects of leadthrough of price policy in the oil complex of Ukraine on the modern stage of market transformations of national economy.

Grounded influence of price on basic successful performance of enterprise indicators. The ways of perfection of pricing of oil companies of Ukraine policy are analysed in accordance with a current legislation.

Постановка проблеми. У сучасних умовах економічного розвитку національної промисловості ціна залишається інструментом конкуренції, перерозподілу ресурсів, переливання капіталів, одним з основних чинників, що визначають ринкову кон'юнктуру. Ціна впливає на фінансовий стан підприємства. В умовах ринку саме цінова політика є найважливішим елементом маркетингової політики підприємства, оскільки саме від ціни залежить фінансова діяльність підприємства та її ефективність.

Правильно встановлена ціна дає можливість фірмі вижити в ринкових умовах, мати стабільність фінансового положення і успішно працювати на цільовому ринку. До того ж вплив ціни на основні показники успішної діяльності підприємства є найбільш вагомим. Наприклад, за рівня рентабельності 20 % підвищення ціни всього на 10 % знижує прибутковість одразу вдвічі. Водночас дослідження показали, що зниження ціни до 5 % практично не сприймають покупці. Правильно встановлена ціна дає можливість фірмі вижити в ринкових умовах, досягнути стабільності фінансового стану і успішно працювати на цільовому ринку.

Протягом 90-х років XX ст. на ринках нафти та нафтопродуктів відбулися істотні зміни, що визначили перспективи розвитку відповідних галузей економіки багатьох країн. У сучасних публікаціях проблемам управління народногосподарським комплексом приділено значну увагу у працях таких учених, як М. Байков, І. Александрова, М. Ковалко, О. Брагінський, Є. Шандор, проте питання формування управлінських стратегій, зокрема ціноутворення, на ринку нафти і нафтопродуктів залишається недостатньо висвітленим.

Метою статті є дослідження теоретико-правових аспектів здійснення цінової політики у нафтопромисловому комплексі України на сучасному етапі ринкових перетворень національної економіки.

Практика показує, що в Україні вітчизняні підприємства під час формування цінової політики стикаються з багатьма проблемами, зумовленими різноманітними причинами. Серед них вагомими є наслідки планової економіки, а саме відсутність необхідного досвіду в роботі реального ринку і недостатнє методичне забезпечення процесу ціноутворення з урахуванням особливостей розвитку економіки України.

Вирішення цієї проблеми вимагає великого обсягу знань у сфері економіки, маркетингу, менеджменту і спеціальних дисциплін. Адже ціна – головний економічний показник, що формує прибуток і, відповідно, рентабельність підприємства.

Виклад основного матеріалу. Процес ціноутворення мають здійснювати на основі встановленої методології, тобто певних принципів, правил, методів розробки ціни, формування відповідної концепції ціноутворення. До того ж методологія процесу ціноутворення є єдиною для кожної економічної системи і не залежить від сфери діяльності суб'єкта господарювання. На основі методології розробляють політику ціноутворення господарюючого суб'єкта та його стратегію. Вважаю, що найбільш ефективним типом цінової

стратегії на сьогодні в Україні є стратегія кон'юнктурних цін, оскільки формування цін враховує ситуацію, що склалася на ринку.

Проблема ціноутворення, а отже, і вдосконалення системи управління розвитком нафтогазового комплексу України в найближчій перспективі набуває особливої актуальності. Все це пов'язано з такими основними тенденціями:

- завершення процесу приватизації нафтопереробної галузі, насамперед – за участі російського капіталу;
- зниження рівня впливу державних структур на формування та функціонування ринків нафти та нафтопродуктів в Україні;
- зміна державних підходів до вирішення проблеми управління розвитком ринкових відносин в економічному просторі, зумовлена вступом України до СОТ.

На сьогодні в Україні запаси потужностей з переробки нафти завантажені лише на 50 % від їх потенціальних можливостей. Власне через це, першорядного значення набуває пошук шляхів оптимального поєднання можливостей первинної переробки нафти з вирішенням проблем виробництва товарної продукції та її ефективного збуту.

Одним із найважливіших напрямів вирішення цієї проблеми є створення вертикально інтегрованих структур.

В умовах високої невизначеності, конкуренції і нестабільності економічної ситуації вертикально інтегровані компанії мають істотні переваги перед незалежними виробничими і посередницькими фірмами як для виживання охоплених ними підрозділів, так і для нормалізації загальної економічної ситуації в країні. Загалом, як показує практика, вертикальна інтеграція компаній, зайнятих нафтовим бізнесом, має конкурентні переваги перед підприємствами і фірмами спеціалізованого типу. У сучасній структурі світового нафтового бізнесу домінують вертикально інтегровані нафтові компанії. Незважаючи на низку істотних розбіжностей як за формою власності, так і за структурою, їх об'єднує одна загальна ознака – діяльність, що охоплює весь процес від виявлення нафтових родовищ і до отримання продуктів кінцевого споживання та їх реалізації за встановленою методикою ціноутворення на них.

Тепер в Україні завершується приватизація об'єктів нафтопереробної та нафтохімічної галузей. Саме тому особливої актуальності набула проблема вертикальної інтеграції нафтових підприємств і вдосконалення їх діяльності шляхом утворення вертикально інтегрованих структур, які об'єднують усю технологічну систему, а отже і обумовлюють нову політику ціноутворення у нафтопромисловому комплексі країни.

Рівень попиту і його динаміка – це один з головних зовнішніх чинників, який визначає усталеність розвитку нафтових компаній. Саме тому тільки стратегія збільшення обсягів і підвищення якості нафтопереробки, а також удосконалення мережі продажу нафтопродуктів забезпечать за меншої рентабельності зростання прибутків і приплив інвестиції до цього сектору.

На сьогоднішній час чинник динаміки цін на нафту і нафтопродукти, як і попиту, є одним із ключових для стійкого розвитку вітчизняних нафтових компаній. При цьому доцільно враховувати вплив на стратегію і фінансові результати компанії різноманітних трендів світових цін на нафту, зокрема їх динаміку в бік збільшення.

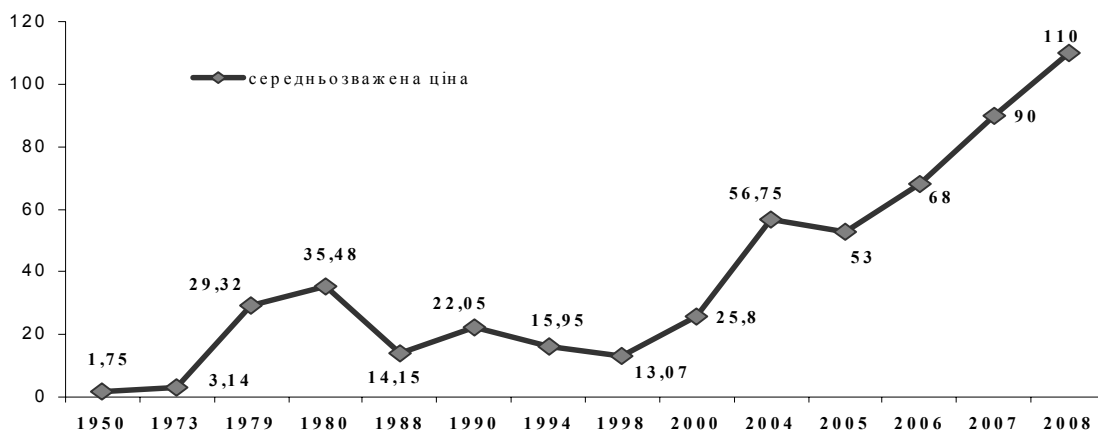

Рис. 1. Коливання світових цін на нафту (дол/бар у рухомих цінах) [1]

Отже, у рамках динаміки світових цін змінюватимуться темпи зближення з ними внутрішніх цін на нафту та нафтопродукти. Особливої уваги за розробки стратегій розвитку потребує врахування динаміки внутрішніх цін на нафтопродукти, причому не менш важливого значення набуває динаміка фінансових, особливо валютних умов, які впливають на доступ нафтових компаній до зовнішніх інвестиційних ресурсів.

Табл. 1. Світове споживання первинних енергоресурсів та його структура (млн т. у. п.) [1]

Рік	Всього спожито	Зокрема									
		Вугілля	%	Нафта	%	Газ	%	ГЕС	%	АЕС	%
1900	700	661	94,4	26,0	3,8	10	1,4	3	0,4		
1950	2536	1534	60,5	672	26,5	244	9,6	86	3,4		
1990	12465	3240	26,0	4860	39,0	2680	21,5	950	7,6	735	5,9
2000	14110	3070	21,8	5700	40,4	3220	22,8	1200	8,5	920	6,5
2010*	7510	3690	21,1	6855	39,2	4470	25,5	1510	8,6	985	5,6

Як показують дані табл. 1, з першої половини минулого сторіччя різко зросла роль нафтового ресурсу (40,4 % у 2000 р.). За прогностичними даними, обсяг споживання нафти у 2010 р. становитиме 39,2 % [1].

Власне через це, для ефективного функціонування економічного механізму ціноутворення на ринку енергоносіїв необхідне оптимальне поєднання ринкових методів і засобів державного регулювання. Законодавче визначення термінів "нафта" і "природний газ" передбачене Законом України від 12.07.2001 р. № 2665-III "Про нафту і природний газ" [2]. Цей Закон регулює основні правові, економічні та організаційні засади діяльності нафтогазової галузі України. Згідно зі зазначеним Законом, газ – це корисна копалина, яка є сумішшю вуглеводнів та неуглеводневих компонентів, перебуває у газоподібному стані за стандартних умов (тиску 760 мм ртутного стовпчика і температури 20°C) і є товарною продукцією. Нафта – корисна копалина, що є сумішшю вуглеводнів та розчинених у них компонентів, які перебувають у рідкому стані за стандартних умов (тиску 760 мм ртутного стовпа і температури 20°C), і є товарною продукцією. Класифікація корисних копалин здійснюється відповідно до Інструкції із застосування класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр, до геолого-економічного вивчення ресурсів перспективних ділянок та запасів родовищ нафти і газу,

затвердженої наказом Державної комісії України щодо запасів корисних копалин від 10.07.98 р. № 46 (zareєстровано в Мін'юсті України 24.07.98 р. за №475/2915).

Відповідно до п.3 Порядку № 256 об'єктом оподаткування рентною платою є обсяг видобутої вуглеводневої сировини. При цьому до об'єкта оподаткування рентною платою не включаються обсяги видобутого природного газу та газового конденсату з морських родовищ, а також покладів, що повністю залягають на глибині понад 5000 м. Дані про обсяги видобутої вуглеводневої сировини: нафти, природного (у т.ч. нафтового попутного) газу та газового конденсату за звітний місяць визначаються за даними щомісячного звіту геологічної документації.

Згідно із Законом № 2665-111 нафтогазоносні надра – це розташована під поверхнею суші та дном водоймищ частина земної кори, що доходять до глибин, доступних для геологічного вивчення та освоєння, яка містить нафту, газ та супутні їм компоненти. Відповідно до Порядку встановлення нормативів збору за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок державного бюджету, та його справляння, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29.01.99 р. № 115, збір за виконані геологорозвідувальні роботи справляється з надрокористувачів незалежно від форми власності, включаючи підприємства з іноземними інвестиціями, які видобувають корисні копалини на раніше розвіданих родовищах, а також на розташованих у межах території України, її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони родовищах із попередньо оціненими запасами, які за згодою зацікавлених надрокористувачів передано їм для промислового освоєння.

Залежно від фазового стану в стандартних умовах і складу основних вуглеводневих сполук у надрах родовища та поклади нафти і газу поділяються на:

- нафтові, які містять нафту і розчинений в ній газ;
- газонафтові та нафтогазові (двофазові);
- газові, які містять тільки газ;
- газоконденсатні, в газі яких міститься конденсат;
- нафтогазоконденсатні, які містять нафту, газ і конденсат.

Отже, видобуті природний газ і газовий конденсат з покладів, що повністю залягають на глибині понад 5000 м, в умовах дії ст. 3 Закону № 2285-ІУ [3] не є об'єктом оподаткування рентною платою.

Відповідно до п. 4 Порядку № 256 сума рентної плати визначається платниками, виходячи з обсягу видобутої ними вуглеводневої сировини та ставок рентної плати (крім обсягів природного газу та газового конденсату, видобутих з морських родовищ та покладів, що повністю залягають на глибині понад 5000 м).

Пунктом 7 Порядку № 256 встановлено, що сума рентної плати у повному обсязі обчислена відповідно до розрахунку за звітний (податковий) місяць (з урахуванням фактично сплачених авансових внесків та фактичних обсягів видобутої вуглеводневої сировини за щомісячними звітними даними геологічної документації), вноситься платниками до Державного бюджету України протягом 30 календарних днів місяця, що настає за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця.

Щодо нафтопродуктів встановлено норму, згідно з якою підлягають оподаткуванню акцизним збором обіги з їх реалізації (передачі) для виробництва підакцизних товарів. При цьому виробництво нафтопродуктів має здійснюватися підприємствами, які мають усі стадії технологічного процесу, за переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України.

Законом № 2505-ІУ [4] внесено зміни до ст. 1 Закону № 313/96-ВР та встановлено комбіновані ставки акцизного збору: на бензин – у розмірі 20 % до обігу з ціни реалізації (без ПДВ), але не менше ніж 60 євро за 1000 кг та на дизельне пальне – 10 % до обігу з ціни реалізації (без ПДВ), але не менше ніж 30 євро за 1000 кг.

Оскільки подорожчання нафти безпосередньо впливає на зростання цін на нафтопродукти, а запровадження ставок акцизного збору у відсотках до обігу на бензин та дизельне пальне призводить до додаткового подорожчання нафтопродуктів, то з метою стабілізації цін на ринку нафтопродуктів Верховна Рада України 17.05.2005 р. ухвалила Закон № 2565-ІУ [5], який набрав чинності з моменту його опублікування – 19.05.2005 р. Нормами цього Закону скасовано комбіновану ставку та залишено тверду ставку на бензини – 60 євро за 1000 кг, на дизпаливо – 30 євро за 1000 кг, а також встановлено нульову ставку мита при їх ввезенні на митну територію України.

В умовах цінової кризи на ринку нафтопродуктів у платників податків виникає багато запитань щодо застосування комбінованих ставок акцизного збору, а також інших запитань, що виникають під час здійснення операцій з нафтопродуктами. Розглянемо найактуальніші з них.

База оподаткування ПДВ операцій з поставки товарів (послуг) визначається, виходячи з їх договірної (контрактної) вартості, визначеної за вільними цінами, але не нижче за звичайні ціни, з урахуванням акцизного збору, ввізного мита, інших загальнодержавних податків та зборів (обов'язкових платежів) [6]. Отже, ціна реалізації без ПДВ повинна включати суму акцизного збору. Виходячи з цих міркувань та суті акцизного збору, в ДПА України спільно з Мінфіном України опрацьовано та визначено механізм застосування такої ставки, а саме: суму акцизного збору, належної до сплати, слід визначати з ціни реалізації без урахування ПДВ і, відповідно, акцизного збору.

Ціна реалізації підакцизної продукції платника податку визначається виходячи з договірної (контрактної) вартості продукції, що реалізується. Отриманий результат порівнюють із сумою акцизного збору, обчисленого з урахуванням встановленої твердої суми з одиниці реалізованого товару (продукції), до нарахування береться найбільша сума.

Оподаткування нафтопродуктів, вироблених на давальницьких умовах. Відповідно до пп. "а" ст. 2 Декрету № 18-92 платниками акцизного збору є суб'єкти підприємницької діяльності, а також їх філії, відділення (інші відокремлені підрозділи) – виробники підакцизних товарів на митній території України, зокрема з давальницької сировини щодо товарів, на які встановлено ставки акцизного збору у твердих сумах, а також замовники, за дорученням яких виробляється продукція на давальницьких умовах щодо товарів, на які встановлено ставки акцизного збору у відсотках до обігу, які сплачують акцизний збір виробнику [7].

При цьому частиною четвертою ст. 6 Декрету № 18-92 передбачено, що умовою відвантаження виробником (переробником) готової продукції, виробленої з давальницької сировини, його власнику або за його дорученням іншій особі є документальне підтвердження банківської установи про перерахування відповідної суми акцизного збору на розрахунковий рахунок виробника (переробника).

Замовник, як платник податку, повинен самостійно обчислювати суму акцизного збору та надати довідку про обчислення цих сум (за формою розрахунку акцизного збору) виробнику. Акцизний збір з нафтопродуктів, що завозяться на митну територію України. Відповідно до пп. "в" ст. 3 Декрету № 18-92 об'єктом оподаткування є вартість товарів (продукції), що імпортується (ввозяться, пересилаються) на митну територію України, в тому числі в межах бартерних (товарообмінних) операцій або без оплати їх вартості чи з частковою оплатою.

Базою митного оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України, є митна вартість цих товарів, яка визначається відповідно до розділу 11 Митного кодексу. Виходячи з цього, митна вартість є декларованою ціною реалізації підакцизних товарів при перетині митного кордону. Таким чином, суми акцизного збору, належні до сплати, за ставками у відсотках до обігу з ціни реалізації товарів, що імпортують на митну територію України, слід визначати, виходячи з митної вартості таких товарів з урахуванням сум ввізного мита без ПДВ та акцизного збору.

Сплата акцизного збору під час реалізації нафтопродуктів на території України, вироблених із давальницької сировини, ввезеної іноземним замовником. Порядок здійснення операцій із давальницькою сировиною у зовнішньоекономічній діяльності регулюється Законом № 327/95-ВР, відповідно до якого готова продукція, вироблена з давальницької сировини, ввезеної іноземним замовником за порядком та на умовах, передбачених ст. 2 цього Закону, може реалізуватися на митній території України лише через зареєстроване таким замовником в Україні постійне представництво, яке оформляє ввізну вантажну митну декларацію на готову продукцію (без фактичного її ввезення на митну територію України) і сплачує ввізне мито, інші податки та збори, передбачені законодавством для аналогічних імпортних товарів [8].

Ставки, механізм справляння податків і зборів (обов'язкових платежів) та пільги щодо оподаткування відповідно до ст. 1 Закону № 1251-XII не можуть установлюватися або змінюватися іншими законами України, крім законів про оподаткування [9].

Відповідно до пп. "а" ст. 2 Декрету № 18-92 платниками акцизного збору є суб'єкти підприємницької діяльності, а також їх філії, відділення (інші відокремлені підрозділи) – виробники підакцизних товарів на митній території України, водночас з давальницької сировини щодо товарів (продукції), на які встановлено ставки акцизного збору у твердих сумах, а також замовники, за дорученням яких виробляють продукцію на давальницьких умовах щодо товарів, на які встановлено ставки акцизного збору у відсотках до обігу, які сплачують акцизний збір виробнику.

При цьому частиною 4 ст. 6 Декрету № 18-92 передбачено, що умовою відвантаження виробником (переробником) готової продукції, виробленої з давальницької сировини, його власнику або за його дорученням іншій особі є документальне підтвердження банківської установи про перерахування відповідної суми акцизного збору на розрахунковий рахунок виробника (переробника).

Згідно зі ст. 5 Декрету № 18-92 акцизний збір не справляється лише з товарів, що були вивезені (експортовані) платником акцизного збору за межі митної території України.

З урахуванням зазначеного вище оформлення ввізної вантажної митної декларації на нафтопродукти (без фактичного ввезення на митну територію України), які вироблені з давальницької сировини іноземного замовника і залишаються на території України, може здійснюватися на підставі документального підтвердження банківської установи про перерахування суми акцизного збору на розрахунковий рахунок виробника (переробника) та довідки державної податкової служби про сплату виробником відповідної суми акцизного збору до бюджету.

Висновки. Науково-технічний прогрес має тенденцію до посилення свого впливу на розвиток нафтової промисловості, хоча вона уже не належить до наукомістких галузей. Проте впровадження високих технологій у нафтовій промисловості постійно розширюється – відбувається пошук екологічно чистих і дешевих замінників палива. Це стимулює більш глибоку переробку нафти і розвиток галузі нафтохімії.

Важливо підкреслити, що ключовою зовнішньою умовою стабільного розвитку національної економіки є динамічний розвиток українського нафтопереробного комплексу, який передбачає найповніше й ефективне використання всіх його ресурсів, а також забезпечення постійного підвищення рівня енергетичної залежності та енергетичної безпеки країни.

Для розроблення цінової стратегії на підприємстві мають аналізувати змінні і постійні витрати, визначати рівень конкуренції на ринку і базову методику формування ціни. При цьому необхідно враховувати ринкову вимогу до товару або послуги, платоспроможність покупців, рівень попиту та інші чинники.

Здійснюване реформування нафтогазового комплексу України призведе до значних змін на підприємствах, що потребує постійного наукового пошуку й обґрунтованих методологічних підходів до розроблення стратегій розвитку нафтогазових компаній, ефективного управління ними в умовах конкурентного середовища.

Шляхи вдосконалення політики ціноутворення нафтових компаній України тісно пов'язані з необхідністю зміни парадигми конкуренції і конкурентоспроможності від порівняльних переваг (обумовлені наявністю виробничих потужностей, нафтогазопроводів і терміналів, висококваліфікованою і дешевою робочою силою, виробничою інфраструктурою, капіталом тощо) до виходу на нові джерела постачання нафти, підвищення обсягів власного видобутку, створення умов для постійного розвитку виробництва, застосування нових методів управління, інновацій, інформаційних технологій.

Все це може призвести до підвищення ступеня розвитку і нафтогазового комплексу, і економіки України загалом.

Література

1. Байков Н.М. Мировое потребление и производство первичных энергоресурсов / Н.М. Байков, Г.А. Безмельницына // МЭ и МО. – 2003. – № 5. – С. 45-48.
2. Про нафту і природний газ: Закон України від 12.07.2001 р. № 2665-ІІІ. [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
3. Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2005 р." та деяких інших законодавчих актів: Закон України від 25. 03. 2005 р. № 2505-ІУ. [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
4. Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію): Закон України від 11 липня 1996 р. № 313/96-ВР. [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
5. Про ставки акцизного збору: Закон України № 2565-ІУ від 19.05.2005 р. № 2565-ІУ. [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
6. Про акцизний збір: Декрет України № 18-92 // [zakon1.rada.gov.ua](http://www.zakon1.rada.gov.ua).
7. Про систему оподаткування: Закон України від 25 червня 1991 р. № 1251-ХІІ. [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
8. Алекперов В. Основные тенденции в нефтяном бизнесе. – М. : Дело, 1998. – 142 с.
9. Вовчак Л.В. Сущность современной концепции маркетинга. – К. : Знание, 1994. – 35 с.
10. Алекперов В. Заглядывая в будущее // Нефть России. – 1998. – № 2. – С. 54-58.
11. Брагинский О. Мировая переработка: экологические проблемы / О. Брагинский, Е. Шандор. – М. : Академия, 2002. – 261 с.
12. Байков Н.М. Топливно-энергетический комплекс / Н.М. Байков, И.И. Александрова // Мировая экономика: глобальные тенденции за 100 лет / Под ред. И.С. Королева. – М. : Экономист, 2003. – С. 232.

УДК 336.741.236.2

Доц. С.Я. Кондратюк, канд. екон. наук – Київський національний економічний ун-ет ім. Вадима Гетьмана;
доц. В.М. Кирпатенко канд. екон. наук – Львівська КА

КОМПЕТЕНЦІЇ КАЗНАЧЕЙСТВА ДЕРЖАВИ ТА КАЗНАЧЕЙСТВА КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ, ОСОБЛИВОСТІ ЇХНІХ СТРУКТУР

Розглянуто особливості організаційної побудови казначейств держави та комерційного банку. Висвітлено їхні функції та завдання, виходячи з особливостей інституціонального рівня казначейства. Запропоновано шляхи удосконалення діяльності казначейства держави в контексті реалій сучасного етапу розвитку фінансової системи України.

Ключові слова: казначейство держави, фінансові ресурси, державний бюджет, казначейство комерційного банку, активи і пасиви банку

*Assoc. prof. S.Ya. Kondratyuk – Kiev national economic university named after
Vadym Hetman; assoc. prof. V.M. Kirpatenko – L'viv commercial academy*

Jurisdiction of treasury of the state and treasury of commercial bank, feature of their structures

The features of organizational construction of treasuries of the state and commercial bank are Considered. Their functions and task coming from the features of treasury level are